

Boruhs Cipins – virpotājs ar ebreja dvēseli

Viņš strādā Daugavpils Lokomotīvu remonta rūpnīcā un kalpo Daugavpils sinagogā «Kadiš»

Boruhs ka-
fijas sa-
runā atzina,
ka lepojas ar
virpotāja ai-
cinājumu.

Egītas Terēzes Jonānes foto

Egīta Terēze Jonāne

Latgalē, tāpat kā pārējā pasaulē, virpotājs ir viena no pieprasītākajām profesijām, un tas nav viegls darbs, varbūt tāpēc šodienas jaunieši to izvēlas reti. Tā sarunu ar "Vietējo Latgales Avīzi" par savu virpotāja aicinājumu iesāka Boruhs Cipins.

No skolas sola uz rūpnīcu

«Par virpotāju kļuvi apzināti, jo man patika šī profesija. Pabeidzu vidusskolu un aizgāju uz bijušo Daugavpils Ķīmiskās šķiedras rūpnīcu. Tās bija pagājušā gadsimta 80. gadu beigās. Pusgadu mācījās kā māceklis pie meistara Romualda Rimšas, tas bija svētīgi, jo viņš man parādīja šīs profesijas gan praktiskās iemaņas, gan skaistumu. Un paralēli teorētiskās zināšanas ieguvu no mācību grāmatām. Strādāju remontu mehāniskajā cehā, kur laboja visus rūpnīcā uzstādītos mehānismus. Darbs man patika. Visu, kas bija salūzis, remontējām vai, stāvot pie virpas, radījām no jauna – dažāda izmēra skrūves, zobratas, arī sarežģītākas detaļas. Man bija jāveic konkrēts darba apjoms, piemēram, trīsdesmit stundās jāizvirpo 50 vienāda izmēra skrūves. Rūpnīcā kārtu meistarības pakāpes, vispirms otro, trešo, vēlāk ieguvu arī ceturto un piekto pakāpi. Ķīmiskās šķiedras rūpnīcā nostrādāju līdz tās likvidēšanai 90. gadu vidū,» atminējas Boruhs.

Dīzeļlokomotīvu motoru «dakteris»

No 2003. gada Boruhs Cipins strādā par virpotāju Daugavpils Lokomotīvu remonta rūpnīcā. Viņš jokojot sevi nosauca par dīzeļlokomotīvu motoru «dakteri». Boruhs pastāstīja: «Dīzeļlokomotīvu motoram salūst detaļas, un es vai nu tās salaboju, vai virpoju jaunas. Atnāk meistars vai atslēdznieks un saka, – lūk, nolietojās.»

Boruhs darbā izmanto dažādus metālus, sākot no paša cietākā un grūtāk pakļaujamā nerūsējošā tērauda līdz mīkstākajiem čugunam un bronzi, abus ir ļoti viegli virpot, paskaidroja viņš. «Tā kā virpoju detaļas, kas ļauj strādāt dīzeļlokomotīves motoram, tad tām jābūt no metāla, kurš nebaidās mitruma. Galvenokārt tie ir dažādi tērauda vārsti, kuri nolietojas, tāpēc mēs tos restaurējam. Ir vārsti, kuru vajag tikai noplēt, bet, ja ir

ļoti nodilusi tā «jostiņa», tad bieži vien nepieciešami arī metināšanas darbi. Metinātājs uzliek šo jostiņu, pēc tam es ar virpu to virpoju tik daudz, lai vārsts atkal darbotos teicami. Strādāju no plkst. 8.00 līdz 16.00 ar divām pusstundas kafijas pauzēm, un šajā laikā varu salabot vai izvirpot desmitiem sīku detaļu vai vairākas sarežģītākas. Man pašam virpotāja ikdienā viens no sarežģītākajiem šķiet metāla apvalks, kas sasaistē ar rotoru kontrolē gaisa plūsmu un tās tīrību dīzeļlokomotīves turbīnā. Ja apvalks nodilst, tad virpotāji ir tie, kas to atjauno vai izvirpo jaunu.»

Vaicāts, vai strādā ar automatizētu jeb ar datoru vadāmu virpu, Boruhs teica, ka viņa virpa esot astoņus gadus vecāka par viņu pašu un tā joprojām strādājot teicami. Un piebilda, ka viņš ar kolēģiem strādā roku rokā ar eksperimentālo dīzeļlokomotīvu motoru ceha darbiniekiem.

«Virpotāja profesija necieš steigu, paviršību, dažādas kaitīgas atkarības, tā pieprasa punktualitāti, koncentrētu uzmanību, koleģialitāti, pacietību un atbildību,» atzina Boruhs.

Virpotāja darba «rozīnītes»

«Man patīk dzīvot kustībā, un virpotāja darba «rozīnīte» ir šī kustība, kad tu katru dienu dari kaut ko jaunu. Turklāt vienā dienā tu pabeidz virpot vienu detaļu un uzreiz tev jāsalabo vai jāveido cita. Vienā dienā tie var būt četri, pieci vai pat vairāk jauni uzdevumi. Ir bijis tā, ka, atnākot uz darbu, uzzinu, ka šoreiz būs kaut kas pavisam jauns. Darbs pie konveijera piecus – desmit gadus, tas ir vienmuļi, aplipina ar rutīnu, tāpēc tas nav mans darbs. Tāpat es nevarētu birojā pārcilāt papīra lapas no vienas kaudzes otrā. Lepojos, ka esmu virpotājs,» teica Boruhs.

Ebrejs ar ebreja dvēseli

Boruhs sabbatā (tas sākas piektdienas vakarā un noslēdzas sestdienas vakarā un ir iknedēļas atpūtas vieta ebrejiem) un svētkos (Roš Hašana – Jaunajā gadā; Jom Kipurā – nožēlas

dienā, lai atbrīvotos no grēkiem; Sukotā – Būdiņu svētkos jeb ebreju trimdas gaitu no Ēģiptes atceres dienā u.c.) kalpo Daugavpils ebreju sinagogā «Kadiš». Esmu piedalījies sabata lūgšanās un šīs sinagogas dievlūdēja Samuila Glezerova 100 gadu jubilejas svētkos. Sabata lūgšanu cēliens ir pusstundu garš, bet ebreju svētku vai ticīgo jubilejas lūgšanas ilgst vairāk nekā stundu. Sievietes sēž kreisajā pusē un vīrieši – labajā, bieži ceļas kājās, lai kopā ar Boruhu vienotos lūgšanās ebreju valodā. Tāpat tiek lasīta Tora, satīta vīstokli, kur senebreju valodā apkopoti 613 likumi (dēvēti par mitzvot). Tie jāievēro katram ebrejam, teica Boruhs.

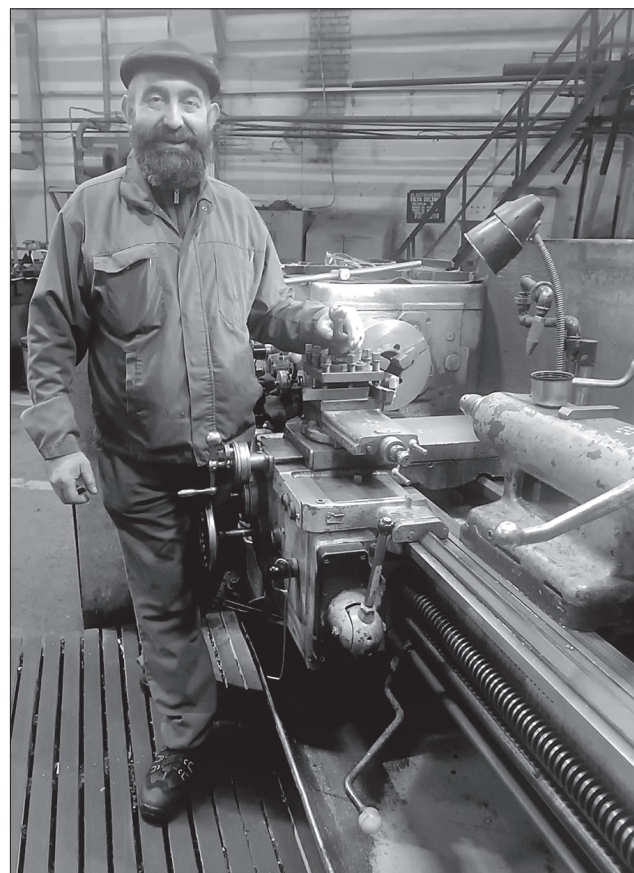
Vispirms jāiestarpina, ka šī ir vienīgā sinagoga Daugavpilī, kura ir saglabājusies un darbojas arī šodien. Uzcelta 1850. gadā, un jāuzsver tās vēsturiskā unikalitāte. Proti, tur atrodas trīs Toras (galvenie ebreju garīguma vīstokļi), un tā paredzēta 350 dievlūdžiem. Turklāt 2005. gadā ar pasaules slavenā mākslinieka Marka Rotko bērnu atbalstu sinagoga tika restaurēta, un pēc atjaunošanas to atklāja toreizējā Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Tajā pašā ēkā otrajā stāvā izveidots muzejs «Ebreji Daugavpilī un Latgalē».

«Jūdaisms nav reliģija, tas ir reliģioza ebreja dzīvesveids. Es ne tikai dzīvoju reliģiska ebreja dzīvi, bet arī vadu lūgšanas un esmu ebreju sinagogas valdes loceklis. Ebrejs ir ar ebreja dvēseli, un ebrejam katra diena ir kā dievkalpojums. Jau pamodies, viņš lūdz Dieva svētību un lasa rīta lūgšanas, pēc tam izzina Toras likumus un Talmūdu jeb ebreju Svētos rakstus, pēc tam ir pēcpusdienas lūgšana un ebreju praviešu darbu izziņāšana, tam seko vakara lūgšana utt. Turklāt ebrejs drīkst ēst tikai tos ēdienus, kas ar Kašrutu (ēdienu likumgrāmatu) noteikti tieši ebreju tautai. Piemēram, mēs nedrīkstam ēst cūkas un truša gaļu, bet zivīm jābūt tikai ar spurām un asakām utt. Ebrejam, kurš strādā, tāds dzīvesveids nav viegls, tomēr jūdaisms strādājošajiem atļauj dzīvot vieglāku ikdienu,» pastāstīja Boruhs.

Ģimene ir patvērumis

Boruhs atzina, ka ebreja ikdienā liela loma ir ģimenei, tā ir ebreja patvērumis gan grūtos brīžos, gan svētkos. Viņš ar sievu izlolojis divas meitas, un, kā teica Boruhs, viņas saviem vecākiem uzdāvinājušas mazmeitu un mazdēlu. «Man līdz šim bija tikai meiteņu kolektīvs – sieva, mana mamma, sievas mamma un divas meitas, un, kad piedzima mazdēls, pirmajā brīdī samulsu, kā viņu uzrunāt un lolot. Meitām saku, lai lolo vairāk bērnu, būs lielāks prieks arī mums, vecākiem.» (Smejas.)

Boruhu bieži var sastapt pastaigā Daugavpils centrā vai Esplanādē ar mobilā tālruna austiņām un suni Arčibaldu pavadā. Boruhs pastāstīja, ka klausās vietējās radiostacijas un izziņošus podkāstus. Arčibalds disciplinē iet garākās pastaigās, un, kā novērojis Boruhs, Daugavpils ir draudzīga cilvēkam ar suni. «Arčibalds ir puika no dzīvnieku patversmes. Atnāku no darba saguris, bet Arčibalds pieskrien klāt, luncina asti un ar skatienu saka – ejam laukā. Labs pastaigu draugs,» Boruhs pauda priecīgi un novēlēja lasītājiem rast gandarījumu savā profesijā, ģimenē un ticībā.

Boruhs darbā pie virpas Daugavpils Lokomotīvu remonta rūpnīcā

Boruhs Cipina foto

Boruhs Cipins (no labās) vada lūgšanu Samuila Glezerova 100 gadu jubilejas svētkos (2020. gads)

Egītas Terēzes Jonānes foto

UZZIŅAI

Virpotājs:

- * lasa darba rasējumus;
- * izvēlas detaļas izgatavošanas secību;
- * izvēlas uzdevuma izpildei nepieciešamos griezējinstrumentus, aprīkojumu un palīgmateriālus
- * asina un izmanto griezējinstrumentus;
- * iestata griezējinstrumentus un griešanas režīmu;
- * nostiprina sagatavi, uzstāda nepieciešamās palīgierīces;
- * apstrādā ārējās un iekšējās cilindriskās un gala virsmas;
- * apstrādā grūti uzstādāmas detaļas;
- * apstrādā ārējās un iekšējās koniskās virsmas;
- * apstrādā ārējās un iekšējās fasonvirsmas;
- * veic virsmu apdari (lepšana, pulēšana, virsmas plastiskā deformēšana, rievējuma ieviešana);
- * nosaka izgatavotās detaļas virsmu apstrādes precizitāti (izmēru, formas, virsmu savstarpējā novietojuma precizitāti un virsmas raupjumu);
- * griež ārējās un iekšējās vītnes ar vītņu ripām, vītņurbjiem un griežņiem.

Virpotājam ir jābūt ļoti punktuālam, precīzam, rūpīgam, ar augstu atbildības izjūti, jābūt kārtīgam, fiziski izturīgam, jābūt izpratnei par rasējumiem, iekārtām un tehnoloģisko dokumentāciju, jāprot strādāt individuāli un komandā, jāspēj pilnveidoties un jāseko līdzi jaunākajām tehnoloģijām. ▣

(Avots – www.profesijupasaule.lv).

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Boruhs Cipins – virpotājs ar ebreja dvēseli» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds